

УДК 616.31-053.4/5:615.21

Каськова Л.Ф., Левченко Н.В., Кліменкова Л.Ф.,

Лихопуд А.І., Маковка І.Л.

**НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ
ДІТЯМ ПІД СЕДАЦІЄЮ**

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія»,

дитяча міська клінічна стоматологічна поліклініка м.Полтави

Карієс з'являється у тимчасових зубах вже з 1 року, досягаючи 14,27% у 3 роки [1]. Лікування зубів у дітей раннього та дошкільного віку ускладнене спротивом дитини цьому стресові. Тому впровадження технологій, що дозволяють надавати безболісну стоматологічну допомогу, є актуальним. Одною з таких технологій є седація. Седація — стан психомоторної індіферентності, за якої пацієнт реагує на подразники та його можливо розбудити. На тлі седації втрачається психічне забарвлення болю, зумовлене страхом, але захисні рухи та серцево-судинні реакції, що викликаються болем, зберігаються. Седація проводиться за допомогою як препаратів для наркозу, так і наркотичних анальгетиків.

Американська стоматологічна асоціація поділяє седацію на поверхневу, глибоку та середнього рівня [2]. Глибока седація може проводитись тільки в умовах стаціонару, бо супроводжується пригніченням дихання. При поверхневій седації чутливість до подразників зберігається, при седації середнього рівня зменшується тактильна чутливість. За кордоном методики седації широко впроваджені та вивчені [3,4].

Застосування седації під час санації порожнини рота дитини має ряд переваг при низькому «больовому порозі», гострій інфекції, анатомічних змінах, коли місцевий анестетик не блокує повністю чутливість, у випадках алергічної реакції на місцеві анестетики, при занадто

розвиненому блювотному рефлексі. При седації застосовуються препарати, що значно сповільнюють слиновиділення, що сприяє кращому дотриманню умов пломбування, лікареві не доводиться відволікатися на емоції пацієнта, він може повністю зосередитися на лікуванні. Коли пацієнт перебуває під седацією лікар за один прийом може виконати цілу серію стоматологічних процедур – від лікування до видалення, після лікування зубів під седацією відсутні біль і парестезії як після місцевої анестезії, крім цього вилікувати всі зуби за один раз істотно дешевше, ніж оплачувати кожен візит.

Показаннями для стоматологічного лікування дітей під седацією є органічні ураження нервової системи та синдром стоматофобії, який розвинувся після попереднього відвідування стоматолога, особливо у дітей із багаточисельними ураженнями зубів, що потребують багатьох відвідувань стоматологічного кабінету.

Метою дослідження було проаналізувати види стоматологічної допомоги, що надаються під седацією та оцінити поведінку дітей під час лікування зубів з нею.

Матеріал та методи дослідження. Проаналізований журнал проведення седацій дитячої міської клінічної стоматологічної поліклініки м.Полтави за 2011-2012 роки. Під час лікування зубів під седацією аналізувались результати лікування 315 дітей, використовуючи рейтингову шкалу поведінки Noopt [5]. Бали виставлялися таким чином: 1 – перерване повністю, тобто не проведене лікування; 2 - незадовільно - лікування переривалось, але часткове лікування було завершено; 3 – задовільно-лікування переривалось, але в кінцевому підсумку завершено; 4 - добре - лікування завершено з труднощами; 5 - дуже добре - слабкий плач або рухи; 6 - відмінно - плач або рухи відсутні.

Отримані результати. У дитячій міській стоматологічній поліклініці м.Полтави седація проводиться анестезіологом після

премедикації (розчини атропіну та димедролу). Для хірургічних втручань седація проводиться 10-30 хвилин, для лікування зубів – 40-90 хвилин, час та глибина седації залежать від обсягу запланованого втручання. Лікування зубів проводиться в стоматологічному кабінеті, хірургічні втручання – в операційній. Вік дітей – від 1,5 до 15 років. Для невеликих за обсягом втручань (лікування карієсу, розкриття періостального абсцесу) проводиться поверхнева седація, для тривалого лікування – комбінація седації середнього рівня з поверхневою. Це зумовлено як болісністю лікування, так і виразністю страху дитини.

За 2011 рік седація була проведена 329 пацієнтам. Із 149 пацієнтів, яким проводилось видалення зубів чи пластика вуздечки язика, 138 пацієнти отримали седацію у вигляді інгаляції суміші закису азоту та кисню і тіопенталу натрію внутрішньовенно, 11 - інгаляції суміші закису азоту та кисню і внутрішньовенно кетаміну. 180 пацієнтів, яким проводилось лікування зубів, отримали внутрішньовенну седацію: 171 пацієнт за допомогою тіопенталу натрію, 9 - тіопенталу натрію і кетаміну.

За 2012 рік седація була проведена 482 пацієнтам. З них 249 пацієнти отримали хірургічне лікування під сумішшю закису азоту та кисню і внутрішньовенно кетаміну, 135 пацієнтам проведене пломбування зубів під внутрішньовенною седацією сумішшю тіопенталу натрію і кетаміну.

З усіх 315 пацієнтів, які отримали лікування під седацією з проводу терапевтичної патології за 2 роки, 312 були сановані в одне відвідування, тобто об'єм необхідних маніпуляцій був виконаний у повному обсязі. Повторне лікування зубів за допомогою седації проводилось у 3 випадках, 1 хлопчик п'яти років тричі отримав таке лікування протягом півроку.

Аналізуючи поведінку дітей після завершення лікування зубів під седацією, можна відзначити, що більшість дітей добре сприймає стоматологічне лікування, дівчатка частіше завершують лікування з труднощами, ніж хлопчики (таблиця). Переривання лікування пов'язано із

зниженням концентрації в крові препаратів для седації, що потребує введення нової дози.

Таблиця

Оцінка кінцевого результату поведінки дітей за шкалою Нourt

Бали Стать	1	2	3	4	5	6
Хлопчики	10	0	10	23	32	78
Дівчата	7	0	7	46	28	74

Висновки. Лікування дітей під седацією дає можливість виконати значний об'єм стоматологічних маніпуляцій та провести санацію порожнини рота в одне відвідування. За рахунок зниження емоційної напруги та безболісності лікування під седацією у дітей формується позитивне ставлення до стоматологічного прийому.

Література:

1. Каськова Л.Ф. Поширеність та інтенсивність карієсу тимчасових зубів у дітей м.Полтави. Каськова Л.Ф., Шепеля А.В. Вісник Української медичної стоматологічної академії «Актуальні проблеми сучасної медицини». – 2008. – Том 8, випуск 4 (24), Ч.1. – С.30-32.

2. Guidelines for the Use of Sedation and General Anesthesia by dentists [Електронний ресурс] /Режим доступу: http://www.ada.org/sections/.../anesthesia_guidelines. Доступ 31.05.13.

3. Mathmy L.M., Ashley P.F. Sedation of anxious children under going dental Comment // Evidence Based Dentistry. – 2005. - №6. – P.71-75.

4. Hosey M. T. Managing anxious children: the use of conscious sedation in paediatric dentistry // International Journal of Paediatric Dentistry. -Volume 12, Issue 5, September 2002, Pages: 359–372.

5.HoseyM. T., Blinkhork A.S. An evaluation of four methods of assessing the behavior of anxiouschild dental patients // International journal of Paediatric Dentistry. – Volume 5, Issue 2, June 1995. - P.87-95.

Резюме

Проаналізовані види стоматологічної допомоги під седацією, що надаються у дитячій міській клінічній стоматологічній поліклініці м.Полтави. За допомогою шкали оцінена поведінка дітей під час лікування зубів із допомогою цього методу знеболення. Встановлено, що після лікування зубів під седацією у дітей формується позитивне ставлення до стоматологічного прийому.

Ключові слова:седація, поведінка, стоматологічна допомога.

Резюме

Проанализированы виды стоматологической помощи под седацией, предоставляемые в детской городской клинической стоматологической поликлинике Полтавы. С помощью шкалы оценено поведение детей во время лечения зубов с помощью этого метода обезболивания. Установлено, что после лечения зубов под седацией у детей формируется положительное отношение к стоматологическому приёму.

Ключовые слова: седация, дети, поведение, стоматологическая помощь.

Summary

All types of dental treatment under sedation in Municipal Children's Dental Clinic in Poltava were analyzed. Behavior of children during dental treatment with this anaesthesia was evaluated by rating scale. It shows that positive attitude forms in children during visit to dentist after dental treatment under sedation.

Keywords: sedation, children, behavior, dental treatment.